

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü

Sayı : 79592197.305.21.03

.../2/2013

Konu : Gümrüklerde Nakit Kontrolleri

GENELGE
(2013/1)

Bankacılık sistemi dışında gerçekleşen ve yolcu beraberinde ülkemize getirilen veya ülkemizden çıkarılan nakdin (Türk Parası, yabancı paralar ve bunlarla ödemeyi sağlayan; bono, poliçe ve çekler ile seyahat çekleri, posta çekleri, yurt içinde veya yurt dışında yerleşik kuruluşlarca verilen ödeme emri vb. belgeler) giriş ve çıkışına ilişkin usul ve esaslar Türk Parası kıymetini koruma hakkında mevzuat ile suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi hakkında mevzuatta düzenlenmiştir.

Buna göre; kuryeler, seyahat edilen taşıtlar veya yolcu beraberini transfer edilen nakdin takibi, kontrolü, yasadışı yollarla transferinin önlenmesi ve gerektiğinde kayıt altına alınması işlemleri Gümrük idaresinin sorumluluğundadır. Söz konusu mevzuata dayanarak nakit kontrolleri ile ilgili olarak gümrük giriş-çıkış noktalarında uyulması gereken usul ve esaslar aşağıda belirtilmektedir.

YURT İÇİNE NAKİT GİRİŞİ

1. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

Yurt içine girişte, getirilmesi serbest olup olmamasına bağlı olarak fiziki nakit transferlerine ilişkin olarak iki ayrı rejim uygulanır.

1.1. Kaynağı İtibariyle Gümrük Giriş Noktalarından Yurda Girişi Yasak Nakde İlişkin Dikkat Edilecek Hususlar

a) Yolcuların üzerlerinde, bagajlarında veya taşıtlarında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesi kapsamında yurt dışından alınan bir krediyi veya 14 üncü maddesi kapsamında kişisel sermaye niteliğindeki kıymetleri (kişisel borçlar, armağan, hediye, bağış, çeyiz, gelin ve güveyin karşı tarafa verdiği para, miras, veraset veya kalan mal ve göçmen işçilerin kendi ülkesindeki borçlarını tasfiyesine yönelik ödemeler ve göçmenlerin varlıkları gibi) gümrük giriş noktalarından, bankacılık sistemi dışında, yurda getirmeleri mümkün değildir. Kaynağı itibariyle getirilmesi serbest olmayan nakdin yolcular tarafından beyanı da mümkün değildir.

b) Yurda girişte, aksine bilgi ve belge olmaması durumunda, kişilerin taşıdıkları nakdin kaynağına ilişkin gümrük idaresinin talebine istinaden buldukları beyan esastır. Getirilen nakdin kaynağının, kredi veya kişisel sermaye olmadığı beyan edilmesi durumunda, yurt içine getirilmesine izin verilir. Nakdin kaynağının, yurt dışından alınan bir kredi veya kişisel sermaye hareketi olduğunun beyan edilmesi halinde, söz konusu nakde el konulur. El konulan nakde ilişkin olarak bu Genelgenin "Yurt Dışına Nakit Çıkışı" bölümünün 1/f bendinde açıklandığı şekilde işlem yapılır.

c) Gümrük idaresi, yurda girişte farkındalığın artırılması ve caydırıcılığın sağlanmasını temin edecek sayıda kişiden, buldukları nakdin kaynağını kontrol amacıyla beyanda bulunmalarını isteyebilir. Kontrol edilecek kişiler, ilgili kurumlardan gelen bilgiler de dikkate alınarak yapılacak risk analizlerine istinaden veya görevli personel tarafından yapılan değerlendirmeye dayanarak rastgele seçilir.

1.2. Gümrük Giriş Noktalarından Yurda Girişi Serbest Olan Nakde İlişkin olarak Dikkat Edilecek Hususlar

a)Yurt dışından temin edilen krediler ve kişisel sermaye niteliğindeki kıymetler hariç olmak üzere, mal ve hizmet ihracat bedeli, transit ticarete ilişkin kazançlar, yabancı sermaye bedeli veya diğer kaynaklardan temin edilen “nakdin” gümrük giriş noktalarından yurda getirilmesi serbesttir. Bu nakdin, beyan edilmesi zorunlu değildir. Ancak, istemeleri halinde, yolcuların getirilmesi serbest olan nakdi EK-1’de yer alan “Nakit Beyan Formu” ile Gümrük idaresine beyan etmeleri mümkündür. Yurt dışına çıkarılan nakit ile ilgili Nakit Beyan Formu düzenlenmez.

Bu form, Türkiye’de dövizin bankalarda bozdurulması sırasında kullanılabileceği gibi, yurt dışına çıkışta limit üstü nakdin yurt dışından getirildiğini ispat için de kullanılabilir.

Nakit Beyan Formu konusu efektifin ihracat bedeli veya yabancı sermaye bedeli olarak alınmasının yapılabilmesi için; formun “Geliş Sebebi” bölümünde nakdin kaynağının “İhracat” veya “Yabancı Sermaye Bedeli” olduğunun açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Nakit Beyan Formları elektronik ortamda, beyanın uygunluğu sağlandıktan sonra, gümrük görevlisi tarafından doldurulur. Sistemde doldurulduktan sonra üç nüsha olarak yazdırılır ve ilgili gümrük personeli ile beyanda bulunan tarafından her bir nüshası imzalanır. Nüshaların ikisi idarede saklanır, üçüncüsü ise yükümlüye verilir.

Bankalar tarafından ihracat karşılığı getirilen dövizlere ilişkin, Nakit Beyan Formlarının doğruluğunun ilgili Gümrük idaresinden sorulmasına ilişkin talepler gecikmeksizin karşılanır.

2-) Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

Yurda girişte, 32 sayılı Karara istinaden yapılan, yukarıda usul ve esası izah edilen işlemlerden ayrı olarak, Gümrük idaresince ayrıca, kaynağı itibariyle gümrükler üzerinden getirilmesi serbest olan nakdin suç gelirlerinin aklanması amacıyla getirilip getirilmediğinin tespitine ilişkin kontroller de yapılır. Bunun usul ve esası aşağıda belirtilmektedir.

Giriş yapan yolcunun, üzerindeki nakdin kaynağının beyan edilmesinin istenmesi sonucu, kaynağı itibariyle yasak bir nakdi getirdiğinin anlaşılması halinde "Yurt İçine Nakit Girişi" 1.1./c maddesine göre işlem yapılır. Kaynağı itibariyle serbest olan bir nakdin getirildiğinin beyan edilmesi halinde, bu yolcudan, ayrıca 5549 sayılı Kanun çerçevesinde, üzerinde bulundurduğu nakdin miktarını açıklaması da istenebilir. Açıklama isteme usul ve esasları şunlardır:

a) Açıklama istenecek yolcular, ilgili kurumlardan edinilen risk kriterlerine dayanarak idarece yapılan risk analizlerinin yanı sıra ilgili personelin değerlendirmelerine göre örnekleme yoluyla belirlenir. Kontrol edilecek yolcular belirlenirken, bu kişilerin nakdin

kaynağı ile ilgili olarak kontrole tabi tutulup tutulmadıklarına bakılmaz.

b) Açıklama istenen kişilerin açıklamalarının doğru olup olmadığı her defasında Gümrük personeline fiziki kontrol suretiyle tespit edilir. Gerekli kolaylığı sağlamayan yolcuların üst, eşya ve araçları gümrük görevlileri tarafından Adli Önleme ve Arama Yönetmeliğine göre aranır.

c) Açıklamanın doğru olup olmamasına bakılmaksızın, Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında mevzuata göre yapılan açıklama taleplerinin her birisi için EK-2’de yer alan “Nakit Açıklama Tutanağı” doldurulur.

Nakit Açıklama Tutanaqları, gümrük idaresinin açıklama talebini müteakip, elektronik ortamda, nakit zilyedinin sözlü açıklaması ve ilgili gümrük personelinin tespitlerine istinaden gümrük görevlisi tarafından doldurulur. Gümrük görevlisinin ayrıca yaptığı tespitler ilgili kutucuklara işlenir.

Nakit Açıklama Tutanaqları sistemde doldurulduktan sonra dört nüsha olarak yazdırılır ve açıklamanın doğru yapıldığı durumlarda en az bir gümrük personeli ile açıklamada bulunan kişi tarafından her bir nüsha imzalanır. İstemesi halinde bir nüsha ilgisine verilir, diğer nüshalar ise idarede saklanır.

Açıklamanın doğru yapılmadığının tespiti durumunda ise, tutanağın her bir nüshası en az iki gümrük görevlisi ile beyanda bulunan kişi tarafından imzalanır. Nüshalardan bir tanesi istemesi halinde ilgisine verilir. İkinci nüsha Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığına (MASAK) gönderilir, üçüncü nüsha ise Savcılığa gönderilen sevk evrakına eklenir. Son nüsha idarede saklanır.

d) 5549 sayılı Kanuna istinaden Gümrük idaresince istenen açıklamanın eksik yapıldığının veya hiç yapılmadığının anlaşılması halinde, 2.500 TL’yi aşan farklar için 5549 sayılı Kanununun 16 ncı maddesi gereğince Gümrük idaresince, açıklanmayan miktarın %10’u tutarında idari para cezası kesilir ve söz konusu nakit muhafaza altına alınır. Durum, ayrıca, Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesi çerçevesinde "terörün finansmanı suçu", Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesi çerçevesinde "aklama suçu" ve 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanununun 3 üncü maddesi çerçevesinde muvazaalı işlem kapsamında gerekli değerlendirme yapılmak üzere 1/6/2005 tarih ve 25832 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Adli Kolluk Yönetmeliğinin 6 ncı maddesi delaletiyle Cumhuriyet Savcılığına bildirilir ve Cumhuriyet Savcısının talimatına göre hareket edilir. (2.500 TL’lik tutar her yıl yeniden değerlendirilmiştir)

YURT DIŞINA NAKİT ÇIKIŞI

1-) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

32 sayılı Karar çerçevesinde, yurt dışına gümrükler üzerinden çıkarılacak nakde ilişkin miktar sınırlamaları bulunmaktadır. Bu itibarla, yasal sınırları aşan miktarlarda nakit çıkışının önlenmesinden, tespitinden, yakalanmasından ve bunlara ilişkin yasal işlemlerin yapılmasından Gümrük idaresi sorumludur. Bu kapsamda;

a) Yurt dışına çıkan kişilerin bankacılık sistemi dışında çıkarabilecekleri Türk Parasının üst limiti 5.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasıdır. Aynı limit yabancı para için de geçerlidir.

Ancak, 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin f fıkrasında, yabancı paranın yurt dışına çıkışı ile ilgili olarak bazı istisnalar getirilmiştir. Buna göre;

Yurt dışında yerleşik kişiler ile Türkiye'de yerleşik sayılmakla birlikte yurt dışında çalışan Türk uyruklu kişilerin, yurda girişlerinde beyan etmiş olmak koşuluyla 5.000 ABD Doları üzerindeki döviz yurt dışına çıkarmaları mümkündür.

Türkiye'de yerleşik kişilerin 5.000 ABD Doları üzeri döviz bankacılık sistemi dışında yurt dışına çıkarabilmeleri ise ancak "görünmeyen işlemler" çerçevesinde bankalardan döviz satın aldıklarını tevsik etmeleri halinde mümkündür. I-M sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesine göre, görünmeyen işlemler; sigorta bedeli, komisyonculuk ücreti, dökümantasyon giderleri... gibi "ithalat, ihracat gibi mal hareketini doğuran işlemler ile sermaye akımları dışında kalan, ancak bu konulara dolaylı olarak bağlı bulunan sosyal, ekonomik ve kişisel ilişkilerin değişik aşamasını içine alan işlemleri ve ödemeleri" ifade etmektedir.

b) 5.000 ABD Doları karşılığına kadar olan Türk Parası ve yabancı paraların beyan edilmesi gerekliliği bulunmamaktadır.

c) Bu miktarı aşan Türk Parasının bankacılık sistemi dışında, herhangi bir şekilde yurt dışına çıkarılması mümkün değildir.

d) 32 sayılı Kararda, Türk Parası ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgelerin yurt dışına çıkışına ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu itibarla, bu belgelerin yurt dışına çıkarılması serbesttir.

e) Yurt dışına çıkışta yapılacak kontroller, "Yurt İçine Nakit Girişi" 1.1./b maddesinde belirtilen usulde yapılır. Çıkarılan nakdin miktarı ile ilgili olarak bulunulan beyanın doğruluğu gerekirse fiziken kontrol edilir.

f) Yukarıda belirtilen limitlerin üzerindeki nakdin çıkarılmasının söz konusu olması halinde, yakalanan nakde el konulur. Bu husus, ayrıca 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi çerçevesinde 32 sayılı Karar hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığının ve muvazaalı işlem yapıp yapılmadığının değerlendirilmesi amacıyla Cumhuriyet Savcılığına bildirilir ve Cumhuriyet Savcısının talimatına göre hareket edilir.

2-) Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Mevzuat Kapsamında Uyulması Gereken Hususlar

Yurt dışına çıkışta, istisnalar saklı kalmak üzere, 5.000 ABD Doları üstü Türk Parası ile yabancı paranın bankacılık sistemi dışında yurt dışına çıkarılması yasaklandığından öncelikle bu hükmün uygulanması gerekmektedir.

Ayrıca, yurt dışına çıkarılmakta olan Türk parası ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgeler, görünmeyen işlemler çerçevesinde çıkarılan yabancı para, ve daha önce yurt dışından getirildiği belgelendirilebilen döviz ile ilgili olarak suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi tarafından açıklama istenebilir. Talebe karşın bulundurulmuş meblağların açıklanmaması ya da eksik açıklanması halinde 2.500 TL'yi aşan farklar için "Yurt İçine Nakit Girişi", 2/d bendinde izah edildiği şekilde işlem yapılır.

Bu maddede belirtilen kıymetlerle ilgili olarak, gümrük idaresinin açıklama talebine karşılık kişinin doğru bilgi verdiğinin anlaşılması halinde "Yurt İçine Nakit Girişi" 2/c maddesinde belirtildiği şekilde işlem yapılır.

NAKİT BEYAN FORMU (FORM) İLE NAKİT AÇIKLAMA TUTANAĞINA (TUTANAK) İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

1-) Elektronik ortamda doldurulan Form ve Tutanaklar için sistem tarafından otomatik bir tescil numarası verilir. Form ve Tutanaklara ilişkin tescil numaraları farklı serilerde üretilir.

2-) Form ve Tutanakların elektronik ortamdaki kayıtları esas kabul edilir ve herhangi bir ihtilaf durumunda, bu kayıtlar esas alınır.

3-) Form ve Tutanak çıktılarının imzalanmasını müteakip bu belgelerin yanlış doldurulduğunun ve bu hatanın memurdan kaynaklandığının anlaşılması halinde, sistemde bulunan önceki kayıt, memur tarafından iptal edilir. İptal işlemi memurun bağlı olduğu idare amirinin uygunluk vermesi ile tamamlanır. İptal durumunda imzalanan kâğıt nüshaların hepsi bir araya getirilerek idarede saklanır. Doğru bilgi ve tespitlere uygun olarak yeni bir belge doldurulur.

4-) Sistemlerin bulunmadığı veya teknik nedenlerle çalışmadığı durumlarda, Form ve Tutanaklar kağıt ortamında doldurulur, ayrıca bu belgeler için ayrı bir tescil defteri tutulur. Söz konusu defterin sayfaları numaralandırılıp mühürlendikten sonra, her bir sayfa ilgili Gümrük İdare Amirince onaylanır. Kağıt ortamında doldurulan Form ve Tutanaklar daha sonra sisteme kaydedilir.

5-) Form ve Tutanaklarda kişinin kimlik bilgilerine ilişkin bölüm doldurulurken kimlik belgesinin aslının ibraz edilmesi istenir.

6-) Form ve Tutanaklar, işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin sistemlerin kurulmasına kadar olan süreçte, EK'teki örneklere uygun olarak kâğıt ortamında doldurulmaya devam edecektir.

22/1/2010 tarihli ve 2010/3 sayılı "yolcu beraberli nakit kontrolleri" konulu Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Ziya ALTUNYALDIZ
Bakan a.
Müsteşar

EKLER:

Ek1-Nakit Beyan Formu
Ek2-Nakit Açıklama Tutanağı

DAĞITIM:

Tüm Merkez ve Taşra Birimleri

EK-1

NAKİT BEYAN FORMU

NO:

Tarih:

BEYANDA BULUNAN KİŞİYE AİT BİLGİLER			
Adı	Soyadı	Getiren kişinin Pasaport No / T.C. Kimlik No	
Doğum Yeri	Doğum Tarihi	Uyruğu	Baba Adı
(Nakdin) Geliş Sebebi (İhracat, sermaye bedeli, transit ticaret vb.):	BEYAN EDİLEN NAKDİN		
	Cinsi	Tutarı	
TÜRKİYE'DE ADINA NAKİT GETİRİLEN KİŞİYE İLİŞKİN BİLGİLER			
Adına Nakit Getirilen Gerçek veya Tüzel Kişinin Adı Soyadı veya Unvanı	Gerçek Kişi ise Uyruğu	Adına Nakit Getirilen Gerçek veya Tüzel Kişinin Pasaport / T.C. Kimlik No/Vergi Kimlik No.	
Nakdin Kaynak Ülkesi	Formun Düzenlendiği Gümrük Sahası		
İş bu form 1 sayfa 3 nüsha olarak tanzim edilmiştir.			
Tanzim eden memurun; Adı Soyadı, Unvanı, Sicili İmzası	Beyanda bulunan kişinin; Adı Soyadı İmzası		

EK-2

NAKİT AÇIKLAMA TUTANAĞI

NO:

Tarih:

1.Açıklama Yapan Kişinin Adı :		Açıklama Yapan Kişinin Soyadı:		2.T.C. Kimlik No / Pasaport No	
3.Doğum Yeri		4.Doğum Tarihi		5.Uyruğu	
6.Anne Adı		7.Baba Adı		8.Mesleği/İşstıgal Konusu	
9.Yerleşim Yeri Adresi		10.Telefon		11.Gidiş Yeri Adresi	
				12. Telefonu	
13.Gelinen Ülke (Türkiye'ye giriş yapıyorsa)				14.Çıkış Yapılacak Ülke (Türkiye'den çıkış yapacaksa)	
15.Açıklanan Nakdin Cinsi- Tutarı (Her bir birim için ayrı bir satır kullanılacak)				16. Tespit Edilen Nakdin Cinsi- Tutarı	
15.a.Para Birimi:		Toplam tutarı:		16.a.Para Birimi; Toplam tutarı:	
15.b.Para Birimi:		Toplam Tutarı:		16.b.Para Birimi; Toplam Tutarı:	
15.c.)Türk Parası/Yabancı Para İle Ödemeyi Sağlayan Belgelerin cinsi:		Toplam Tutarı:		16.c.) Türk Parası/Yabancı Para İle Ödemeyi Sağlayan Belgelerin Cinsi: Toplam Tutar	
17.Varısa Nakdi Gönderen Kişinin Adı Soyadı/Unvanı				18.Nakdi Gönderen Kişinin T.C. Kimlik No / Pasaport No / Sicil No/ Vergi Kimlik No	
19. Nakdin Yurda Getirilme/Yurt Dışına Götürölme Amacı				20. Nakdin Kaynağı	
21.Açıklama Mükellefiyeti İle İlgili Bilgiler				22.Kontrol Sonucunda Yapılan İşleme İlişkin Açıklama	
a.Doğru açıklama yapılmıştır. ☐		b-)Herhangi bir açıklama yapılmamışsa:		b.1.Yapılan idari işlem	
				b.2.Savcılığa sevk ☐	
c.Nakdin Türk Lirası ederi bakımından tutarına ilişkin, müsaade edilen farkı aşan yanlış/yanıltıcı açıklama yapılmışsa:				c.1.Yapılan idari işlem	
				c.2.Savcılığa sevk ☐	
23.Formun Düzenlenme Tarihi				24.Formun Düzenlendiği Gümrük İdaresi	
İş bu tutanak tarafımızca 1 sayfa, 4 nüsha olarak tanzim edilerek imza altına alınmıştır.					
25.Tanzim Eden Memurun Adı Soyadı		26.Şahitlik Eden Memurun Adı Soyadı		27.Açıklamada bulunan kişinin Adı Soyadı	
Unvanı, Sicili		Unvanı, Sicili		Adı Soyadı	
İmzası		İmzası		İmzası	